

Sygn. akt: III U 1843/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	sekretarz sądowy Ewelina Asztemborska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 kwietnia 2014 r. w O.

sprawy z odwołania K. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania K. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 19.11.2013r. **znak** (...)

orzeka:

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje K. O. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 01.09.2013r. do dnia 31.12.2014r.
- stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19.11.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił K. O. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

K. O. wniósł odwołanie od powyższej decyzji, żądając jej zmiany i przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. wniósł o oddalenie odwołania z uwagi na to, że Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 22.10.2013r. ustaliła, że odwołujący się nie jest niezdolny do pracy.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 20.03.2013r. organ rentowy przyznał K. O. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do 31.08.2013r.

W dniu 30.07.2013r. K. O. złożył wniosek o ustalenie uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy na kolejny okres. Orzeczeniem z dnia 27.08.2013r. Lekarz Orzecznik ZUS ustalił, że odwołujący nie jest niezdolny do pracy. Na skutek sprzeciwu wniesionego przez K. O. jego stan zdrowia był badany przez Komisję Lekarską ZUS, która w orzeczeniu z dnia 22.10.2013r także orzekła, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy.

Wobec powyższego decyzją z dnia 19.11.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił przyznania K. O. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art.57 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, a niezdolność do pracy powstała we wskazanych w ustawie okresach składkowych i nieskładkowych, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ich ustania. Osobie, która spełnia powyższe warunki przysługuje, według art. 59 ust. 1 powołanej ustawy, renta stała – jeżeli niezdolność do pracy jest trwała (pkt 1), lub renta okresowa – jeżeli niezdolność do pracy jest okresowa (pkt 2).

Definicję osoby niezdolnej do pracy podaje natomiast art. 12 ust. 1-3 te same ustawy, który stanowi, że jest nią osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu (ust. 1), przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy (ust. 2), zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ust. 3).

Natomiast zgodnie z art.61 w/w ustawy - prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu osiemnastu miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony stał się ponownie niezdolny do pracy. Przez ustąpienie niezdolności do pracy należy rozumieć zarówno sytuację, kiedy na skutek badania lekarskiego ustalono brak niezdolności do pracy, jak też sytuację kiedy upłynął okres, na jaki świadczenie przyznano.

W świetle powyższych przepisów skuteczność odwołania K. O. zależna była od wykazania przez niego niezdolności do pracy.

Na tę okoliczność Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy z zakresu ortopedii i neurologii. Po przeprowadzeniu wywiadu z K. O., jego zbadaniu oraz po analizie dokumentacji medycznej biegli neurolog oraz ortopeda rozpoznali u niego: przebyte leczenie operacyjne krwiaka nadtworówkowego prawostronnego w 2012r., bóle głowy, zawroty głowy i zaburzenia równowagi z cechami dyskretnego zespołu mózdkowego oraz osłabienie pamięci i koncentracji uwagi. Biegli ocenili, że występujące u odwołującego się schorzenia oraz stopień ich zaawansowania stanowią podstawę do stwierdzenia, iż odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy na okres 2 lat, od stycznia 2013r. tj. od dnia wydania zaświadczenia pozwalającego na ubieganie się o świadczenie rentowe.

W uzasadnieniu opinii biegli stwierdzili, że trudno z badanym było nawiązać kontakt słowny, często odpowiadał „nie wiem”, „nie pamiętam”. W badaniu neurologicznym stwierdzono zaburzenia równowagi z dodatnią próbą R. i dyskretny zespół mózdkowy obustronny. Mimo skromnej dokumentacji lekarskiej znajdującej się aktach sprawy biegli, biorąc pod uwagę stan neurologiczny odwołującego się, uznali go za częściowo niezdolnego do pracy na okres 2 lat (k.13-15).

Pismem z dnia 19.03.2014r. organ rentowy zgłosił zastrzeżenia do opinii, wnosząc jednocześnie o sporządzenie opinii uzupełniającej przez biegłych, z uwagi na fakt, iż zdaniem organu rentowego opinia zawiera nieuprawnione wnioski

w kwestii daty powstania niezdolności do pracy. Na rozprawie z dnia 24.04.2014r. pełnomocnik ZUS sprecyzował, że ZUS kwestionuje jedynie początkową datę powstania niezdolności do pracy wynikającą z opinii.

W ocenie Sądu Okręgowego należało bowiem podzielić wywoły i wnioski opinii biegłych lekarzy sądowych. Wnioski biegłych zostały sformułowane po przeprowadzeniu wywiadu, badaniu odwołującego się i analizie dokumentacji medycznej zgromadzonej w aktach rentowych. Wydana przez biegłych opinia poparta została logiczną argumentacją, biegli jednoznacznie wskazali występujące u K. O. schorzenia, których stopień i nasilenie spowodowały częściową niezdolności do pracy. Na okoliczność stanu zdrowia K. O. wypowiedziało się dwóch biegłych. Wypowiedzieli się oni na temat wszystkich dolegliwości, z którymi odwołujący wiązał swą niezdolność do pracy.

W opinii tej biegli uznali, że odwołujący jest osobą częściowo niezdolną do pracy przez 2 lata licząc od stycznia 2013r.

Ostatecznie organ rentowy kwestionował jedynie datę powstania tej niezdolności. Podnieść należy, że kwestia ta pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Odwołujący pobierał bowiem rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie od dnia od dnia 15.02.2013r. tj. od zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego do dnia 31.08.2013r. Zatem z opinii wynika jedynie, że jest on nadal częściowo niezdolny do pracy, przy czym okres 2 lat wynikający z opinii należy liczyć od stycznia 2013r. Zatem z opinii należało wywieść wniosek, że K. O. jest nadal częściowo niezdolny do pracy na okres od dnia 01.09.2013r. do dnia 31.12.2014r.

Wobec powyższego Sąd na mocy art.217 § 3 k.p.c. oddalił wniosek organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłych, uznając, że sporne okoliczności zostały już dostatecznie wyjaśnione. Skoro bowiem odwołujący do dnia 31.08.2013r. otrzymywał rentę i aktualnie jego wniosek o rentę należy rozpoznawać w kontekście art.61 w/w ustawy, to oczywistym jest, że przyznanie renty możliwe jest dopiero od dnia 01.09.2013r.

Z zeznań K. O. wynika, że po urazie głowy leczy się stale u neurologa w szpitalu w P.. Ma skończoną tylko szkołę podstawową. Wcześniej był murarzem i pracownikiem budowlanym, a przez ostatnie 10 lat pracował jako sprzedawca gazu i wulkanizator. Jak przeszedł na rentę, to już nigdzie nie pracował, a dotychczasowy pracodawca zwolnił go ze względu na stan zdrowia. Sąd uznał zatem, że aktualnie odwołujący utracił z znacznym stopniem zdolność wykonywania pracy zgodnej ze swoimi skromnymi kwalifikacjami.

Przy rozstrzygnięciu tej sprawy Sąd miał także na uwadze, że w wyroku z dnia 03.02.2010r. Sąd Najwyższy stwierdził, że Sąd musi zwrócić się do biegłego, jeśli dojdzie do przekonania, że okoliczność mająca istotne znaczenie dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy może zostać wyjaśniona tylko w wyniku wykorzystania wiedzy osób mających specjalne wiadomości. W takim przypadku dowód z opinii biegłego z uwagi na składnik wiadomości specjalnych jest dowodem tego rodzaju, że nie może być zastąpiony inną czynnością dowodową ani wnioskowaniem na podstawie innych ustalonych faktów (II PK 192/09, LEX nr 584735). Natomiast w wyroku z dnia 03.11.2009r. Sąd Najwyższy stwierdził, że Sąd nie może samodzielnie dokonać ustalenia dotyczącego stanu zdrowia i stopnia naruszenia sprawności organizmu pod kątem zachowania lub braku zdolności do pracy. Ograniczenie samodzielności sądu w zakresie dokonywania ustaleń wymagających wiadomości specjalnych, wynikające z art. 278 § 1 k.p.c. obejmuje również ocenę wzajemnego powiązania ustalonych schorzeń i skutków tych relacji oraz stosowanych procedur leczniczych dla ustalenia przesłanki całkowitej niezdolności do pracy (I UK 138/09, LEX nr 570122). Nadto w wyroku z dnia 03.09.2009r. Sąd Najwyższy stwierdził, że gdy sprawa wymaga wiadomości specjalnych, to sąd nie może rozstrzygać wbrew opinii biegłych (II UK 30/09, LEX nr 537018).

Mając to na uwadze, na podstawie **art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.** Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną w ten sposób, że przyznał K. O. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 01.09.2013r. do dnia 31.12.2014r.

Zgodnie z treścią art.118 ust. 1a w/w ustawy, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do renty, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie nie istniały podstawy do obciążenia odpowiedzialnością organu rentowego za nieprzyznanie odwołującemu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy już na etapie postępowania przed ZUS, z

uwagi na poziom skomplikowania sprawy, do rozstrzygnięcia, której niezbędna była opinia zespołu biegłych sądowych lekarzy. Z tych względów orzeczono jak w pkt 2 wyroku.